

CARIT ETLAR

Fredsfyrsten.

Fortsættes.

Lidt efter gik Husedøren op og et besynderligt Tog lod sig til Syne: Mænd og Kvinder vandrede frem i en Række, der aldrig syntes at ville faa Ende, med tændte Lys og spruttende Fyrreperinde holdte tæt op til Ansigterne iførte det blotte Linned, betragtede af skarpe Blikke bag Klippeblokkene. En efter en blev de gennemsoget under Mændenes Eder og Kvindernes Skrig. Ingeniøren var en af de sidste, som forlod Huset, hans Blik dvælede sørgmodigt paa den gamle Bandit.

Da alle var forsvundne, stod Manzoni og Joseph endnu paa Altanen. Banditten havde blotet sit Hoved, bag ham skimtedes to Mænd med fældede Bøsser.

„Er her en Gendarm til Stede, hjemmefødt i Marignano?“ spurgte Manzoni.

„Her er jeg,“ svarede en Stemme bag Klippen, „hvad vil du mig?“

„Jeg kender dig, Jean Baptiste, træd rolig frem,“ sagde Manzoni. „Jeg overgiver mig ikke levende, men jeg vil kun falde for mit Bysbarns Kugle.“

„Jeg tror dig ikke,“ svarede Gendarmen. De tre frygtede Banditter deroppe paa Altanen beherskede endnu Stillingen med deres senkede Bøsser, ingen af Gendarmene vovede at vise sig bag de dækkende Sten efter nylig at have set to Kammeraters Skæbne.

„Gaa din Vej, Præst,“ svigede Manzoni, „om lidt kommer Kuglerne.“

„Jeg skulde lade dig ene i denne din svære Stund, nej aldrig,“ svarede Joseph og greb Manzonis Haand. „Endnu er det Tid, blot en Bøn, blot et Ord, og du skal endnu i Nat skue Lyksaligheden.“

„Jeg tror paa den store, almindelige Gud,“ hviskede Manzoni barsk og knugede Josephs Haand.

„Den evige Gud,“ rettede Joseph.

„Jeg angret mit forspilte Liv og takker for dette Øjeblik, som frier mig derfra, — og for Naaden, Præst.“ Manzoni bøjede Kne, hans Stemme skælvede, medens Joseph holdt fast paa begge hans Hænder, som om han aldrig mere vilde slippe dem, — og han slap dem heller ikke.

„Du skal faa din Vilie, Manzoni, Jean Baptiste er parat, gaa til Side deroppe, Pater,“ lød Officerens bydende Stemme nedefra efter en ny Raadslagning.

Joseph hverken hørte eller saa, hans Blik veg ikke fra Manzonis hævdede Hoved, medens denne skriftede i hæftig Selvanklage og Bøn. Joseph glemte aldrig siden det Udtryk af usigelig Højhed og Ro, der med Synsforladelsen sænkede sig over dette Ansigt og den bredskuldrede Skikkelse, som alt Maanelyset ikke mægtede at oplyse.

„Jeg er rede,“ sagde den fredløse med lydlig Røst og stillede sig skærmende foran Joseph.

En ung Mand sprang op paa en Klippeblok. „Sigt godt, lille Jean Baptiste, lad mig ikke lide længe,“ sagde Manzoni og saa opad. „A toi, Napoleon, mon empereur!“

Flere Lynglind ledsaget af skarpe Knald for frem, den gamle Skovkæmpe sank sammen. De to Skikkelser bag ham stod lige ubevægelige. „Fyr igen, I Klodrianer,“ kommanderede Officeren. Overalt lynede Geværild frem fra Stenblokke og Buske; de to Mænd stod mærkeligt nok lige urørlige, den enes Hat faldt af, et blankt Bøsser løb kom til Syne i Stedet for Hoved.

Samtidig gled Husets Bagdør op og to mørke Skikkelser forsvandt i Kløften, idet alle Gendarmene forsigtigt trængte ind i Huset; de traadte ud paa Altanen og opdagede Manzonis List.

„Elendige Sortkjole, staar du i Ledtog med Banditterne!“ raabte Vagtmeisteren rasende og løftede sin Haand mod Præsten.

Joseph rejste sig fra sin knælende Stilling hos den døende, rev sin Soutan op og traadte frem til Gendarmen.

„Ulykkelige, ved du ikke, det er Dødsynd at lægge Haand paa Herrens Tjener,“ udbrød han med stor Blidhed og lod Soutanen falde, som om han i sin Enfold mente, at det kun var Kjolen, der gjorde ham til det, han var. „Slaa mig nu kun men glem ikke, naar du har slaat min højre Kind, da ogsaa at slaa den venstre, siden du mener, at jeg har fortjent det.“

Gendarmen mumlede noget uforstaaeligt og drog sig beskaemet tilbage.

Den gamle Manzoni laa med Ansigtet vendt mod den lyse Stjernevimmel og Josephs hviede Elfenbensors mellem sine Hænder trykket fast mod de skæggede, smilende Læber.

Her havde Joseph, Budbringeren, fuldbragt sin Mission.

Femte Afsnit.

VENNEN.

Fader Joseph levede saaledes fremad i Gerninger og i sin Tro, der gennemglødede dem alle, som Ilden det røde Jern, før det bliver tjenligt.

Aar gik og bragte mange op ad de stejle Stier til Evighedspasset, saa mange, at der aldrig blev ensomt. Naare Joseph saa dem komme trætte og bøjede, bad han i inderlig Angst:

„Du store, retfærdige Gud, gør din Tjener

lidt stærkere for deres Skyld, som trænger dertil.“ Men naar de atter gik, oftest trøstede og glade, foldede han Hænderne og sagde:

„Tak, Herre Fader, du alene forstaaer at faa din Gerning gjort gennem din ringeste Tjener.“

Josephs Stændynde var til sidst et Forsamlingshus, milde Gaver strømmede derind, og milde Gaver østes ud derfra, Gourous Barnebarn gav Mælk, Klostrene Vin, Hyrderne, hvad de kunde, og Joseph delte ud, hvad han ejede.

Mest holdt han dog af, naar Solen gik i Bjerget, og en ensom kom listende til hans Hytte og bad om at komme under hans hemmelige, aandelige Behandling. Omlandet tilskrev ham nemlig snart overnaturlig Mirakelkraft. Naar man saa hans spinkle Skikkelse saa fordringsløs, saa velsignet aaben og tillidsfuld, var det forklarligt, at man kun daarligt fattede, hvorledes han paa naturlig Maade kunde udrette saa store og mærkelige Gerninger. Ingen forstod ret dette enfoldige, talentløse Hjertegeni, begavet som han var med den store, ideelle Universalkraft, saa altafvæbende i sin kærlige Svaghedsstyrke overfor enhver brutal materiel Magt.

Altsaa Joseph blev glad, naar de ensomme ved Mørkets Frembrud kom listende til hans Dør. Saa knelede de sammen i Bøn, og siden efter i Tak for til sidst at lægge sig paa Urtelejet ved hinandens Side, og de samtalede som Brødre om, hvad der kunde være i Vejen.

Naar saa Joseph hviskede: „Daare, Daare, med den korte Forstand, der forstaaer saa meget Slettingenting,“ og naar han rejste sig og raabte: „Barn, Barn, du som saa din Moders ømme Blik briste for dig i Angst, da hun døde, du, som i dette Nu hører Guds Stemme i dit eget Bryst, følg den blindt, ufortøvnet, ligestraks, Haanden paa din egen Kind, Smilet for din Broder,“ saa hændte det ofte, at næste Morgen var det ikke længer en sovende Forbryder eller et livstræt Menneske, eler en blødende Sorg, der hvilede paa Joseps Leje, Forbryderen, den livstrætte var ikke mere, Sorgen hvilede paa den faste Grund, vaagnede i Josephs Arme og blev hos ham, til der var Grøde i det gode.

Josephs Urteleje var ikke et almindeligt, og der blev sidenhen nede i Dalen fortalt om mange Undere, der blomstrede frem deraf.

Med Vished kan her berettes, at det var dufte med ingen Fyrstes, berusende for Josephs blide Sjæl, saaledes at hans Hjerte aldrig faldt i Dvale derpaa, ikke naar han sov ind, og heller ikke, naar han vaagnede, styrket i Drømme med ny Livslust.

Urterne til det Leje var samlede med kyndig Haand og megen Hengivenhed af den gamle svenske Enke Duean, der omsider efter et bevæget Liv var havnet paa Korsika, og som nu levede dernede i Solen, efter at Joseph havde taget de mange Verdensbekymringer fra hende — undtagen Længselen efter Hjemlandet deroppe.

Enken samlede Urter, naar Regnen havde fugtet og Duggen overrislet Engbund og Klippe-revner, og andre hjalp hende af Hjertenslyst, tørrede Græsset i Solen, udvalgte og forkastede, raad-sloge og overvejede, til en Dragt af Bjergets kryddre Urter blev erklæret for god. Saa bar Enken den paa sin Dalkullenakke op til Joseph og redte ham et Fyrsteleje, paa hvilket han søv fredeligt, medens hans Hjerte vaagede i Drømme, og paa hvilket han vaagnede i Ensomheden, for at føle sine Gerninger staa i Blomst rundt om sig langt borte.

En Nat skinnede Maanen meget smukt, Joseph laa og tænkte og sagde:

„Engang skal mit Legeme hvile sødt paa dette Leje nede i din Jord, Herre, medens jeg selv sidder i en Krog i din Forgaard og ser de frelstes Skare drage forbi, men det skal vare lidt endnu, for der er da endnu Marv i mine Knogler!“

I Overmaal af Virketrang strakte Joseph sine spinkle, gennemsigtige Arme op i Maanelyset, men de saa meget magre ud.

Joseph var til sidst bleven en ældre Mand, hans Rynker fortalte ikke om bitre Skuffelser eler om noget andet end om mange Smil og de mange Taarer, som Livet bragte ham.

Hans eneste Sorg var endnu „det derude“, Verdenstaagen bag hans Bjerger, den han ikke kunde naa ud til. Den laa som en brummende Krans af Tordenskygger omkring hans Øverden, Lynene knitrede derude, slog maaske ned ak, derude, hvor selve Canailles klare Toner flagrede hen som vis-sent Løv i Vinden.

Det var Josephs eneste „Verdenssmerte“, medens alle hans Tanker blev til husvalende Følelser, der fløj ud, saa langt bort han magtede at sende dem fra Stændyssen til Stenhjertes, og han selv fulgte efter i Gerninger.

„Vogt dig, vogt dem alle for de mange Følelser, Kollega,“ ytrede en Dag en nidkær Fader til Joseph, da de mødtes i en Landsby, og begge virkede i deres Kald ved saare forskellige Midler.

„Du drager for meget mod det jordiske og tænder dem for mange Festblus hernede, betænk, disse Følelser er kun et skrøbeligt Tøvl ved vor Bjergetbestigning.“

Joseph saa op og smilede, han følte straks sit Svar, skønt han intet vidste.

„Vogter os for Følelser,“ udbrød han, „hvad er vi uden dem? Døde Lerbilleder, hvor stærkt Forstandens Lys end skinner ud fra vore Øjnhuder, der maa jo netop hages og fredes om vore Følelser, for at de kan naa frem saa store og kærlige som muligt; tror du den mindste Køkkenurt gror op uden Sol og Væde, nej,“ Joseph fa-

stede pludselig gennemtrængende de blide Øjne midt i Broderens.

„Jeg mener blot, du tænder dem for mange Lygtmænd til jordisk Fest hernede, Festblusset skal kun lyse for dem i Himlen.“

Joseph smilede, undskyldende sin store Formastelighed at modsige en saa smuk Talemaade, men Gnisten i hans Øjne bad ikke om Undskyldning, den søgte blot nyt Tændstof, for at tænde nye Følelsesbrande.

„Jeg Herrens ringe Tjener arbejder jo først ret, naar Følelsen vaagner hos dem, jeg fisker kun i de rorte Vand, men saa gaar det ogsaa velsignet fremad — hvorfor vogte sig for Følelsen? nej, ikke engang for den slette, for den allerhæsligste, maaske netop den er udset som det virksomste Værktøj til at bringe Krisen mod det gode, — saa gælder det blot for os at være til Stede, for at raade og lede til det bedste — vor Gerning er dog ret en velsignet en.“ afbrød Joseph sig selv og strakte Armene i Vejret, „jeg synes næsten, den er større end de største Bjerger, vi kan jo løfte dem alle.“

„Ja, aa ja,“ nikkede Broderen bifaldende.

„Nej, tro mig, den, der vogter sig for sine Følelser, begaar Dødsynd, han er som den utro Tjener, der gravede det betroede Pund ned, i Stedet for at lade det bære tifold, tyvefold Frugt,“ vedblev Joseph med flammende Øjne, „ve den af os, for hvem Guds rige Gave, Følelsen, ikke hugger Bjergetrappen Trin for Trin mod det høje.“

I disse Ord aabenbarede Joseph sin hele Trosvækkelse og Livsførelse. Hans lille sammensunkne Skikkelse syntes at vokse i Sollyset, der lagde som en Krans af Straaler om hans blankskaldede, glinsende Isse.

„Uforbederlige,“ ytrede den anden og lagde sin Haand paa Joseph og foldede de haarde Arbejdshænder over det arbejdende, bløde Hjerte.

Saaledes var den Sjælesørger deroppe i det trange Pas med de stejle Stier opefter, og med den vide Udsigt til mange forvitrede Dybder.

Engang slog al Josephs Hjertekunst dog fejl og det var i Distriktet Casamacciolo. Det kaldtes den forbandede Egn, alle gjorde Omveje for at undgaa at komme derigennem.

Beboerne dersteds stod nemlig i Begreb med at rydde sig selv ud i en sjælden vridtrækkende Blodhævnkrig, som til sidst havde indtræget alle Beboerne i dens blodige Forpligtelser. De to Hovedslægter i Landsbyen Casamacciolo, Roccaerne og Paoierne stod i Vaaben med hinanden, dem fulkte alt Folket enten for eller imod. Kirkegaardene slog ikke længer til, langt udenfor disse dækkede Græstørvær over Mennesker, faldne midt i Livets Hede, med Trods i Hjernerne og Solguld paa Kinden, og alle bekendte de i Døden, at ingen Korsikaner søgte at redde sig ved Flugt eller sveg Slægtskabet, undtagen netop det eneste — Frændskabet med Gud.

Slægt efter Slægt rykkedes op med Rode, indtil hele Stammer forsvandt. Den blodige Familietvist var brutt ud i en afsides Landsby, der intet Navn har i Geografien, kun i Korsikas Sagnverden. Vendetæen udartede, smittede fra Landsby til By, fra Palads til Hytte, fra Dal til Bjerg-top og ned igen i Nabalodalen.

I syv samfulde Aar rasede Blodhævnen og tog til i Styrke, efterhaanden som den svandt ind ved uddøde Slægter; Børn, Oldinge, Kvinder og unge Piger myrdede og myrdedes, tilsidst kendte ingen den oprindelige Aarsag til al denne Elendighed, her, som der, som alle Vegne ogsaa anden Steds end paa Korsika.

Medens Tiden gik sin Gang, foregik der i den afsides Egn et Drama, hurtigt fortalt, aldrig glemt af dem, der i Lidenskab spillede det til Ende. Naturen skrev de gamle Urlove op med Blod, Gendarmen og Jurister forblev magtesløse, selv Kirken maatte tilsidst give tabt, alle Mæglingforsøg syntes kun at gyde ny Olie paa Ilden.

Egnen var erklæret i Belejringstilstand, Gendarmen havde besat alle Byer, Domstole havde dømt fra Ære, Gods og Liv. Kirken havde tilsidst bandlyst den hele til Tilintetgørelse hjemfaldne Kainsegn.

En gammel Kone kom en Morgen i Solopgang til Joseps Dør. Da han lukkede op, sad hun sammensunken paa hans Tærskel. Det varede længe, før hendes skælvede Læber fandt Lyd, hun saa ud som en Rædselens Mare knugede hende til Jorden, og hendes Blik flakkede vildsomt stirrende, som om de Syner, hun saa, var for stærke, for næret, at noget andet kunde ses.

„Min Søn,“ hviskede hun.

„Din Fader i Himlen vil hjælpe eder,“ svarede Joseph.

„Min Datter,“ stønnede Kvinden og vred sine Hænder.

„Hun er i Guds Magt, fat Mod.“

„Hun er død, vanæret, skændet af vor Slægts Dødsfjende, død uden Bod.“ Konens taareløse Blik glødede i magtesløst Had.

„I gennem Gud hun vorder hævnet,“ svarede Joseph.

„Nej, tusind Gange nej, Forbandelse over mig, om jeg sviger min Pligt, gennem denne skal hun hævnes,“ Kvinden rejste sig og rev en skarp-slebent Dolk frem fra sin runkne Barm.

„Du er fra Casamacciolo, kan jeg høre?“ spurgte Joseph.

(Fortsættes.)

BØGER TIL JULEN.

Fra Piazza Del Popolo.
En Novelle-Cyklus af Vilh. Bergsøe. Fjortende Udgave (Ialt 75,000 Eks.). Ny Folkedgave. Pris \$1.50.

H. C. Andersens Eventyr.
Jubileumsudgaven i to Bind \$3.00
Minneapolis-Udgaven \$1.50

Asschenfeldt-Hansens Kirkehistorie.
To store, smukke Bind. Rigt illustreret. Sælges indtil videre endnu for den yderst lave Pris af \$6.50.

Nordisk Konversationsleksikon.
Nogle faa Eksemplarer af det ypperlige Værk i seks store solide Bind kan vi endnu levere for den urimeligt billige Pris af \$12.00 pr. Sæt.

Praktisk Dyrslægebog
En god Vejledning for Farmere og Kvægopdrættere i Behandling af Fejl og Sygdomme hos Husdyr. Over 400 Sider. Solidt indbundet. \$1.50.

Kogebog.
For skandinaviske Husholdninger i Amerika. 320 Sider. Indbundet \$1.00.

Prins Otto af Danmark.
Denne udmærkede historiske Roman af B. S. Ingemann foreligger i ny smuk Indbinding og sælges for \$1.00.

Landsbybørnene.
Samfundsroman af B. S. Ingemann. 716 Sider. Solidt indbundet. \$1.25.

Holbergs Komedier.
En fuldstændig Holberg i 4 Bind. I stilfuld Originalbind. Kun \$3.00.

Carl Bernhards historiske Romaner.
To store Bind med tilsammen ca. 1700 Sider. Solidt indbundet. \$3.00.

C. Bernhards Romaner og Noveller.
Tre Bind med tilsammen ca. 2200 Sider. Solidt indbundet. Meget billigt. \$3.50.

ENGLISH JUVENILES.

The Winning of Willie	30
The House of Enchantment	30
Aunt Dorothea's Diamonds	25
His First Thanksgiving	20
Teddy's Button	25
Greater Love Hath None	20
Camp Misery	15
Glory to God!	10
Jessica's First Prayer	25
Pilgrim's Progress	50
A Little Missionary	50
Uncle Timothy's Bible Stories	25
The Sweet Story of Old	50
Miss Toosey's Mission	50
One Syllable Bible Stories	50
Stories for Little Readers	15
Paul The Apostle	25
The Life of Christ	25
Scenes from The Holy Land	25
The Parables of Jesus	25
The Lives of the Apostles	25
Twilight Hours	25
Thamar	30
Snow King	30
The Golden Fountain	25
Beautiful Bible Stories	75
In Time with the Stars	75
The Bible Zoo	1.00
The Singing Weaver	1.00

Besides the books here listed we have a considerable number of other juveniles at various prices but not in sufficient quantities to warrant advertising by titles. When a large variety is desired we shall be pleased to furnish an assortment upon request.

The Pansy Books.

Esther Ried.	
Ruth Eskines Crosses.	
Wise and Otherwise.	
Tip Lewis and his Lamp.	
Three People.	
Julia Ried.	
The King's Daughter.	
Price per Vol. spec. net. 50 Cents.	

Books Bearing on the War.

The Gates of Janus	1.50
The Unthrown Stone	1.25
The Wonder of War in The Holy Land	1.50
The Sky Pilot in No Man's Land	1.50

All net.

Some Books of Devotion.

Gosner's Treasury	1.25
Hammarsten: Daily Meditations	1.50
Kiefer: Daily Devotion	1.25
Forget-Me-Not	1.00
God's Minute	.50
Daily Food	.25

General Reading.

Life of Livingstone	1.00
The Schonberg-Cotta Family	.50
The Prince of The House of Davil	.50
Missionary Heroes of the Lutheran Church	.75
Stepping Heavenward	.50
In His Steps	.50
Ten Nights in a Bar Room	.50
Black Rock	.50
Kept for the Masters Use	.50
The Shepherd Psalm	.50
Following the Star	.75
Through Luther to Liberty	1.00
Joseph—Beloved, Hated, Exalted	1.00
The Way of Salvation	1.00
The Way Made Plain	.85
Brigham Young and the Mormon Empire	1.50
All About the Bible	1.00
Enjoying Church Work	.40

THE WAY OF SALVATION in the Lutheran Church.

By Prof. G. H. Gerberding. A book that should be found and studied in every Lutheran home. Price \$1.00 net.

The Way Made Plain.

Practical guidance for Lutheran Christians by Dr. S. P. Long. Price 85 cts. net.

THE GATES OF JANUS.

An epic story of the World War by Dr. Wm. Carter. With six maps and battlefield diagrams. This book has been given unstinted praise by many of the war leaders as well as by prominent men in various walks of life. A complete and concise history of the events of the great war in epic form. Price \$1.50 net.

God's Minute.

A book of 365 daily prayers, 60 seconds long, arranged from January 1st to December 31st, a prayer to each page, written expressly for this book by the most eminent preachers and laymen in the English-speaking world. At the top of each page is a selection of scripture on encouragement to prayer. Price 50 cts.

Danish Luth. Publ. House, Blair, Nebr.